

<https://doi.org/10.31891/2307-5740-2025-346-5-88>

УДК 338.2

РЕВЕНКО Олена

Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця

<https://orcid.org/0000-0003-0110-7291>

МІНЕНКО Софія

Інститут тваринництва Національної академії аграрних наук України

<https://orcid.org/0000-0003-3033-1911>

УВАРОВ Сергій

Інститут тваринництва Національної академії аграрних наук України

<https://orcid.org/0009-0006-4247-7079>

СТРАТЕГІЧНІ ПРІОРИТЕТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

Встановлено, що серед зовнішніх викликів та внутрішніх вразливостей, які особливо впливають на сучасне світове економічне середовище, основними є військові ризики, енергетична нестабільність, коливання валютних курсів, порушення логістичних ланцюгів, а також зниження інвестиційної привабливості. У даному контексті пріоритетними завданнями для вітчизняних підприємств залишаються питання щодо формування ефективної системи економічної безпеки, з урахуванням вимог європейських стандартів ведення бізнесу. Доведено, що в сучасних умовах господарювання економічна безпека перестає бути лише питанням захисту від традиційних загроз (рейдерство, шахрайство, корупція та ін.), а стає важливою стратегічною вимогою забезпечення стійкості та конкурентоспроможності підприємств, та має бути переорієнтованою на технологічну безпеку та інновації, фінансову стійкість та прозорість, стійкість ланцюгів постачання та інституційну безпеку.

Визначено, що розробка та впровадження стратегічних пріоритетів є критичною для того, щоб вітчизняні підприємства перетворили виклики євроінтеграції на джерело швидкого розвитку, забезпечили свою довгострокову життєздатність, стали надійним елементом європейської економічної системи.

Систематизовано основні стратегічні пріоритети, що мають стати базовими орієнтирами під час формування політики економічної безпеки вітчизняних підприємств, серед яких інноваційний розвиток підприємства, диверсифікація ринків збуту, енергетична безпека підприємства, фінансова стійкість і прозорість, цифрова трансформація управління, екологічна безпека та сталий розвиток, а також кадрова безпека та розвиток людського капіталу.

Обґрунтовано, що сукупність стратегічних цілей економічного захисту формує систему заходів для зміцнення конкурентоспроможності вітчизняних підприємств та орієнтує їх на інноваційність, відкритість, відповідальність і адаптацію до вимог європейського ринку. Такий підхід, на нашу думку, є запорукою стійкого розвитку та інтеграції до єдиного економічного простору Європейського Союзу.

Ключові слова: діджиталізація, євроінтеграція, економічна безпека, інноваційний розвиток, конкурентоспроможність, ризики та загрози, система економічної безпеки підприємства, стратегічні пріоритети.

REVENKO Olena

Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics

MINENKO Sofiia, UVAROV Serhii

Institute of Animal Husbandry of the National Academy of Agrarian Sciences of Ukraine

STRATEGIC PRIORITIES FOR ENSURING THE ECONOMIC SECURITY OF DOMESTIC ENTERPRISES IN THE CONTEXT OF EUROPEAN INTEGRATION

It has been established that, among the external challenges and internal vulnerabilities that particularly affect the modern global economic environment, the main ones are military risks, energy instability, exchange rate fluctuations, disruptions to logistics chains, and a decrease in investment attractiveness. In this context, the priority tasks for domestic enterprises remain the establishment of an effective system of economic security that meets European standards for doing business.

It has been proven that in modern business conditions, economic security ceases to be only a matter of protection against traditional threats (raiding, fraud, corruption, etc.), and becomes an essential strategic requirement for ensuring the sustainability and competitiveness of enterprises, and should be reoriented to technological security and innovation, financial stability and transparency, the sustainability of supply chains and institutional security. It is determined that the development and implementation of strategic priorities are critical for domestic enterprises to turn the challenges of European integration into a source of rapid growth, ensure their long-term viability, and become reliable elements of the European economic system. The main strategic priorities that should become basic guidelines when forming the policy of economic security of domestic enterprises are systematized, including innovative development of the enterprise, diversification of sales markets, energy security of the enterprise, financial stability and transparency, digital transformation of management, environmental safety and sustainable development, as well as personnel security and development of human capital. It is substantiated that the set of strategic goals of economic protection forms a system of measures to strengthen the competitiveness of domestic enterprises and orients them towards innovation, openness, responsibility, and adaptation to the requirements of the European market. Such an approach, in our opinion, is the key to sustainable development and integration into the single economic space of the European Union.

Keywords: digitalization, European integration, economic security, innovative development, competitiveness, risks and threats, enterprise economic security system, strategic priorities.

Стаття надійшла до редакції / Received 30.08.2025

Прийнята до друку / Accepted 07.10.2025

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

Характерними рисами сучасного світового економічного середовища є збільшення зовнішніх викликів та внутрішньої вразливості. Як показує практика, особливо впливовими з них є військові ризики, енергетична нестабільність, коливання валютних курсів, порушення логістичних ланцюгів і зниження інвестиційної привабливості. Дійсно, у даному контексті на перший план виходять питання щодо формування ефективної системи економічної безпеки вітчизняних підприємств, завдяки якій визначається здатність суб'єктів господарювання протистояти руйнівним діям та забезпечувати стабільне функціонування й розвиток.

Звісно, визначення стратегічних напрямів формування та забезпечення економічної безпеки держави значно впливає на зростання конкурентоспроможності її економіки. Насамперед, це залежить від рівня зацікавленості інвесторів у відповідному бізнес-середовищі, від того, наскільки прозоро розподіляються і використовуються державні кошти для стимулювання провідних секторів економіки, від пошуку нових зовнішніх ринків для експорту товарів тощо.

Відомо, що перебуваючи з 2022 року на етапі набуття статусу кандидата на членство в ЄС, Україна прагне досягти відповідності європейським стандартам у всіх галузях та сферах діяльності (в тому числі, якості продукції, екологічності, трудових відносин та ін.) та потребує розробки стратегії для ефективного розподілу ресурсів і мінімізації ризиків. Логічно, що разом з новими можливостями, які отримують українські підприємства завдяки євроінтеграційним процесам, з'являються й підвищені вимоги.

Вказані вище питання надають темі дослідження важливості, пріоритетності та актуальності, обумовлюють необхідність у формуванні адаптивної моделі функціонування українських підприємств, з метою ефективного використання останніми переваг європейської інтеграції, зменшення ризиків, пов'язаних з нею, та забезпечення довгострокової стійкості і конкурентоспроможності у новому економічному вимірі.

АНАЛІЗ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ПУБЛІКАЦІЙ

За всіх часів питання економічної безпеки систем різного рівня (державна, регіон, підприємство) були цікавими, та знаходили відображення в роботах Демокріта, Аристотеля, Платона й інших як стародавніх, так і сучасних політиків, філософів, економістів. Серед сучасних вітчизняних учених слід назвати: С. О. Дегтярьова, О. Є. Денисова, І. М. Джадан, М. М. Дученко, Д. А. Заверуху, О. І. Ляш, М. І. Копитко, Н. Є. Скоробогатову, Л. Г. Смоляр та ін. З огляду на сучасні економічні виклики та очевидну перспективність, ці питання необхідно дослідити глибше.

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ

Мета статті полягає у визначенні стратегічних пріоритетів забезпечення економічної безпеки вітчизняних підприємств в умовах євроінтеграції.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

Сучасні умови господарювання, які характеризуються оптимізацією виробництва шляхом глибокої діджиталізації та автоматизації, впровадженням штучного інтелекту, дає поштовх новим можливостям для економічного зростання. Разом з тим такі процеси породжують низку загроз для економічної безпеки (наприклад, кіберзагрози, уразливість через зовнішнє технологічне постачання, трансформацію ринку праці та ін.). У цих умовах, як зазначає С. О. Дегтярьов [1], на перший план виходять питання щодо забезпечення комплексного підходу до управління економічною безпекою, зважаючи на стратегічні виклики та можливості, що відкриває Індустрія 4.0.

Свої корективи в ці процеси вносить також посилення глобальної конкуренції та поступового входження України до європейського економічного простору. Ефективне функціонування вітчизняних підприємств залежить сьогодні не лише від здатності протидіяти зовнішнім та внутрішнім загрозам, а й від наявності чітко визначених стратегічних орієнтирів розвитку, які узгоджуються з вимогами європейських стандартів ведення бізнесу.

Як показує практика, серед основних сучасних викликів, що постали перед національними підприємствами, є необхідність підвищення технологічного рівня виробництва, забезпечення фінансової стабільності, нарощення інноваційного потенціалу, адаптація до цифрових трансформацій та дотримання екологічних норм. Виходячи з цього, стратегічне управління економічною безпекою має спиратися на системний підхід, що поєднує як внутрішні ресурси підприємства, так і зовнішні можливості, які відкриваються разом з перспективами вступу України в ЄС.

Отже, вважаємо, що економічна безпека у цих умовах перестає бути лише питанням захисту від традиційних загроз, таких як рейдерство, корупція, а стає стратегічним імперативом забезпечення стійкості та конкурентоспроможності. Стратегічні пріоритети мають бути переорієнтовані на:

технологічну безпеку та інновації (захист критичних інформаційних систем, інтелектуальної власності та забезпечення постійного доступу до новітніх технологій для впровадження інновацій);

фінансову стійкість та прозорість (забезпечення відповідності європейським стандартам корпоративного управління, що є ключем до залучення дешевого довгострокового капіталу та європейських інвестиційних фондів);

стійкість ланцюгів постачання (у контексті глобальної та регіональної нестабільності, необхідно стратегічно диверсифікувати ринки сировини та збуту, інтегруючись у надійні європейські ланцюги);

інституційну безпеку (здатність ефективно працювати в умовах постійного вдосконалення законодавства та протистояти корупційним ризикам через прозорість та відповідність вимогам ЄС).

У даному контексті згадаємо, що механізм диверсифікації використовується передусім як інструмент мінімізації негативного впливу внутрішніх економічних ризиків, зокрема специфічних і несистематичних, які можуть виникати внаслідок недооцінки окремих напрямів господарської діяльності, нераціональної структури активів і капіталу, неефективного управління чи інших внутрішніх проблем підприємства. Залежно від об'єкта диверсифікації розрізняють її реалізацію на рівні загальної діяльності підприємства та у межах окремих ризикових активів або інструментів, які розподіляються між різними напрямками інвестування [8].

Дійсно, такий підхід набуває особливого значення для вітчизняного бізнесу в умовах воєнного стану, коли звичні ринкові механізми були фактично зруйновані через військову агресію, а українські підприємства опинилися нездатними до роботи в нових умовах, адже війна призвела до різкого зростання валютного курсу, подорожчання енергоносіїв, розриву логістичних ланцюгів і загального економічного спаду.

Як бачимо, розробка та впровадження стратегічних пріоритетів є критичною для того, щоб вітчизняні підприємства перетворили виклики євроінтеграції на каталізатор зростання, забезпечили свою довгострокову життєздатність та стали надійним елементом європейської економічної системи.

Як слушно зазначає О. Є. Денисов, безпека за своєю сутністю й змістом є «захистом інтересів людини і суспільства» [2]. Іншими словами, вона відображає стан стабільності та захищеності, який є бажаним для будь-якої соціально-економічної системи. Вона виступає базовою умовою сталого функціонування як на мікро-, так і на макрорівні.

Якщо розглядати, наприклад, підприємство, установу чи організацію, то рівень їх економічної безпеки безпосередньо залежить від ефективності управлінських рішень і компетентності керівництва, яке визначає стратегічні орієнтири розвитку та реагування на ризики. У свою чергу, на макрорівні, тобто в межах держави як складної соціально-економічної системи, стан безпеки формується під впливом нижчих за ієрархією структур, а саме: регіонів, підприємств та навіть окремих громадян [3]. То можна зробити висновок, що економічна безпека держави є результатом узгодженої взаємодії всіх складових суспільно-економічного механізму, де кожен рівень відіграє важливу роль у зміцненні національної стійкості та розвитку.

Виходячи з мети нашого дослідження, вважаємо, що одним з істотних показників, які впливають на економічну безпеку підприємств, є рівень інфляції. Високі темпи інфляції погіршують купівельну спроможність населення, знижують рівень життя, збільшуючи соціальні ризики. Щоб утримувати інфляцію під контролем, НБУ змушений тримати високу облікову ставку, що водночас може уповільнювати інвестиції й кредитування.

За даними Національного банку України, у січні 2025 року рівень споживчої інфляції порівняно з груднем 2024 становив 1,2 %, у річному вимірі – 12,9 % (у порівнянні з січнем 2024). Базова інфляція (виключно певних нестабільних компонентів) у січні становила 1,3 % місячний темп, та 11,7 % у річному вимірі. У червні 2025 року спостерігається сповільнення – річна інфляція близько 14,3 %. На сьогодні Національний банк України зберігає облікову ставку на рівні 15,5 %. За оновленим прогнозом НБУ, реальний ВВП в 2025 році має зрости на близько 3,6 % [5]. Темпи зростання є важливим індикатором, який свідчить про те, наскільки держава здатна підтримувати свою економічну стійкість, наповнювати бюджет, забезпечувати обороноздатність та соціальні витрати.

За нашими переконаннями, формування стратегії економічної безпеки передбачає визначення основних напрямів діяльності, які були б здатними забезпечити стійкість, конкурентоспроможність і адаптивність підприємств до змін зовнішнього середовища. Такий підхід дає змогу не лише мінімізувати ризики, а й ефективно використовувати потенціал, який створює інтеграція України до єдиного європейського ринку.

Отже, в межах нашого дослідження вбачається доцільним систематизація основних стратегічних пріоритетів, що мають стати базовими орієнтирами під час формування політики економічної безпеки вітчизняних підприємств. Нижче подано таблицю, в якій узагальнено їх зміст, спрямованість, очікувані результати та можливі ризики (табл. 1).

Розглянемо більш детально кожен із вище вказаних пріоритетів, в тому числі:

інноваційний розвиток підприємства, який є фундаментом зміцнення економічної безпеки підприємства, оскільки саме інновації формують конкурентні переваги на ринку ЄС. Основна увага приділяється впровадженню новітніх технологій, розвитку науково-дослідної бази, комерціалізації результатів досліджень та стимулюванню стартапів у межах підприємства. Інноваційний розвиток сприяє підвищенню ефективності виробництва, зниженню собівартості продукції, розширенню асортименту та створенню високотехнологічної продукції, що відповідає європейським стандартам якості. В умовах

євроінтеграції це також означає активну участь у міжнародних інноваційних програмах, партнерствах з науковими установами ЄС та використання грантових механізмів підтримки;

диверсифікація ринків збуту, яка виступає головним фактором зниження ризиків зовнішньоекономічної діяльності. Вітчизняні підприємства, що орієнтуються лише на внутрішній або тільки зовнішній ринок, є вразливими до коливань попиту, політичних чи економічних змін. Розширення географії збуту, особливо шляхом виходу на європейський ринок, дозволяє підвищити стабільність доходів, покращити структуру експортних пропозицій та адаптувати продукцію до вимог європейських споживачів. Слід враховувати, що для реалізації цього пріоритету необхідно забезпечити сертифікацію продукції за стандартами ЄС, модернізувати маркетингову стратегію, створити гнучку логістичну систему та розвивати партнерські відносини з європейськими контрагентами;

Таблиця 1

Стратегічні пріоритети забезпечення економічної безпеки вітчизняних підприємств, очікувані результати та можливі ризики

Стратегічні пріоритети	Зміст / напрями реалізації	Очікувані результати	Потенційні ризики	Показники ефективності
Інноваційний розвиток	Впровадження нових технологій, цифровізація виробництва, підтримка стартапів	Підвищення конкурентоспроможності продукції, зниження витрат	Високі витрати на сферу наукових досліджень, розвиток чи розробки, кад-ровий дефіцит	Частка інноваційної продукції у загальному обсязі виробництва
Диверсифікація ринків збуту	Вихід на ринки ЄС, створення партнерських мереж	Зменшення залежності від окремих ринків, стабільний дохід	Торгові бар'єри, валютні коливання	Обсяг експорту до країн ЄС
Енергетична безпека підприємства	Перехід на відновлювані джерела енергії, енергоефективні технології	Зменшення енергозалежності, екологічна стійкість	Висока вартість обладнання	Зниження енерговитрат на одиницю продукції
Фінансова стійкість і прозорість	Удосконалення системи внутрішнього аудиту, управління ризиками	Зміцнення довіри інвесторів, стабільність грошових потоків	Недостатній фінансовий контроль	Рівень рентабельності, ліквідності
Кадрова безпека та розвиток людського капіталу	Розвиток людського капіталу, підвищення кваліфікації персоналу	Формування адаптивної корпоративної культури	Міграція кваліфікованих кадрів	Плинність кадрів, індекс задоволеності працівників
Цифрова трансформація управління	Використання ERP, CRM, Big Data для аналітики та планування	Оптимізація управлінських процесів	Кіберзагрози, нестача IT-фахівців	Рівень автоматизації бізнес-процесів
Екологічна безпека та сталий розвиток	Впровадження стандартів ESG, зниження шкідливих викидів	Покращення іміджу підприємства, відповідність європейським вимогам	Збільшення витрат на екологічні заходи	Відповідність стандартам ISO 14001, ESG-рейтинги

Джерело: складено автором.

енергетична безпека підприємства, яка через зростання вартості енергоносіїв та глобальну тенденцію до переходу на «зелену» енергетику стає одним із основних напрямів економічної стабільності підприємства. Йдеться про підвищення енергоефективності, зменшення залежності від традиційних джерел енергії, впровадження енергозберігаючих технологій, а також використання альтернативних джерел – сонячної, вітрової, біоенергетики. Такі заходи не лише зменшують витрати підприємства, але й підвищують його репутацію як екологічно відповідального суб'єкта господарювання. Зауважимо, що подібний підхід є важливою умовою для співпраці з європейськими партнерами;

фінансова стійкість і прозорість, яка є запорукою економічної стабільності підприємства будь-якої форми господарювання, а її забезпечення передбачає ефективне управління грошовими потоками, ліквідністю, дебіторською та кредиторською заборгованістю, а також формування оптимальної структури капіталу. Особливої ваги набуває запровадження системи внутрішнього фінансового контролю, аудиту та ризик-менеджменту, що дозволяє вчасно виявляти загрози. Прозорість фінансової звітності відповідно до міжнародних стандартів (IFRS) підвищує довіру інвесторів, банків та європейських партнерів, сприяючи залученню іноземних інвестицій;

цифрова трансформація управління, що є вирішальним чинником підвищення ефективності управління ресурсами підприємства, реалізація якої передбачає впровадження сучасних інформаційних систем (ERP, CRM, BPM), технологій аналітики великих даних (Big Data), штучного інтелекту та автоматизації бізнес-процесів. Завдяки цифровим рішенням підприємства отримують можливість оперативного прийняття управлінських рішень, точного прогнозування ризиків, підвищення продуктивності

праці та зниження транзакційних витрат. Тим не менш, важливим є забезпечення кібербезпеки, адже цифрові системи стають потенційною мішенню для кібератак;

екологічна безпека та сталій розвиток, що набуває надзвичайної актуальності в контексті євроінтеграційних процесів. ЄС активно впроваджує політику сталого розвитку, а відповідність підприємства екологічним стандартам (ISO 14001, ESG) є умовою участі у багатьох міжнародних програмах. Екологічна безпека включає мінімізацію шкідливих викидів, утилізацію відходів, використання екологічно чистих технологій, енергоощадних матеріалів і сировини. Дотримання цих принципів не лише зменшує екологічні ризики, але й підвищує довіру з боку європейських споживачів, партнерів і регуляторів;

кадрова безпека та розвиток людського капіталу. Враховуючи тезу «кадри вирішують усе», зауважимо, що людський фактор є критичним елементом економічної безпеки. Кадрова безпека передбачає не лише збереження висококваліфікованих працівників, а й розвиток їхніх компетенцій відповідно до вимог сучасного ринку праці. В умовах євроінтеграції особливо важливо адаптувати систему професійної підготовки персоналу до європейських стандартів, стимулювати безперервне навчання, розвиток лідерства, цифрових навичок та корпоративної культури. Крім того, підприємства повинні створювати сприятливі умови праці, конкурентоспроможну систему оплати та соціальний пакет, щоб мінімізувати ризики трудової міграції.

У цьому контексті зазначимо, що безробіття створює ресурси для соціальної нестабільності, а дефіцит кадрів у провідних галузях може стати бар'єром для відновлення економіки, підвищення виробництва й розвитку. За даними НБУ, у 2024 році рівень безробіття становив 13,1%. Очікується, що в 2025 році він знизиться до 10,8%, у 2026 – близько 10,3%. Проте існують ризики, які можуть вплинути на ці показники. Станом на початок лютого 2025 року в Україні 123 тис. людей звернулися до Державної служби зайнятості у пошуках роботи; з них приблизно 100 тис. офіційно зареєстровані як безробітні. Водночас у цей же період відкрито приблизно 221 тис. вакансій [7].

Також слід згадати й про зростаючий попит на кваліфікованих працівників, й про те, що деякі професії, зокрема в «чоловічих» сферах, зараз освоюють жінки. Проблеми з браком кваліфікованих працівників зазначаються як один із стримуючих факторів для багатьох підприємств.

ВИСНОВКИ З ДАНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ І ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМІ

Таким чином, в ході дослідження були визначені стратегічні пріоритети забезпечення економічної безпеки вітчизняних виробників в умовах євроінтеграції. Як результат зазначимо, що сукупність стратегічних цілей економічного захисту формує систему заходів для зміцнення конкурентоспроможності вітчизняних підприємств та орієнтує їх на інноваційність, відкритість, відповідальність і адаптацію до вимог європейського ринку. Такий підхід, на нашу думку, є запорукою стійкого розвитку та інтеграції до єдиного економічного простору ЄС.

Література

1. Дегтярьов С.О. Стратегічні пріоритети державної політики щодо забезпечення економічної безпеки в умовах індустрії 4.0. *Ефективна економіка*. 2024. № 12. DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2024.12.76>
2. Денисов О.Є. Економічна безпека галузей промисловості в системі економічної безпеки держави. Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора економічних наук за спеціальністю 21.04.01 – економічна безпека держави. ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», Київ, 2019. URL: https://library.krok.edu.ua/media/library/category/disertatsiji-avtoreferati-vidguki/denysov_2019-disertatsija.pdf
3. Заверуха Д. А. Основна характеристика сутності механізму забезпечення економічної безпеки держави в умовах Індустрії 4.0. *Актуальні питання у сучасній науці*. 2023. №1(7). С. 61-68. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6300-2023-1\(7\)-61-68](https://doi.org/10.52058/2786-6300-2023-1(7)-61-68)
4. Іляш О. І., Смоляр Л. Г., Дученко М. М., Джадан І. М. Стратегічні пріоритети державної політики стимулювання промислово-технологічного розвитку національної економіки України на засадах маркетингу в цілях забезпечення економічної безпеки. *Проблеми економіки*. № 1 (51), 2022. URL: https://www.problecon.com/export_pdf/problems-of-economy-2022-1_0-pages-41_50.pdf. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-0712-2022-1-41-50>
5. Коментар Національного банку щодо рівня інфляції в червні 2025 року. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/komentar-natsionalnogo-banku-schodo-rivnya-inflyatsiyi-v-chervni-2025-roku>
6. Копитко М.І., Заверуха Д.А. Характеристика основних складових забезпечення економічної безпеки держави. *Вчені записки Університету «КРОК»*. №3 (63). 2021. С. 155-160 DOI: <https://doi.org/10.31732/2663-2209-2021-63-155-160>
7. Основні тренди ринку праці у 2025 році. URL: <https://www.dcz.gov.ua/stat/stattrend>
8. Скоробогатова Н.Є., Товкачова А.С., Федоренко К.В. Методи управління економічними ризиками в умовах військового стану. матер. III Міжнар. наук.-практ. конф. «Бізнес, інновації, менеджмент: проблеми та перспективи». КПІ імені Ігоря Сікорського. 2023. №7. С. 195-196. URL: <file:///C:/Users/%D0%A2%D0%B5%D1%82%D1%8F%D0%BD%D0%B0/Downloads/271924->

<https://doi.org/10.32702/2307-2105.2024.12.76>

References

1. Dehtiarov, S. O. (2024). Stratehichni prioriteti derzhavnoi polityky shchodo zabezpechennia ekonomichnoi bezpeky v umovakh Industrii 4.0 [Strategic priorities of state policy to ensure economic security under Industry 4.0]. *Efektivna ekonomika*, 12. <https://doi.org/10.32702/2307-2105.2024.12.76>
2. Denysov, O. Ye. (2019). *Ekonomichna bezpeka haluzei promyslovosti v systemi ekonomichnoi bezpeky derzhavy* [Economic security of industrial sectors in the system of state economic security] (Doctoral dissertation). VNZ "Universytet ekonomiky ta prava «KROK»". https://library.krok.edu.ua/media/library/category/disertatsiji-avtoreferati-vidguki/denysov_2019-disertatsija.pdf
3. Zaverukha, D. A. (2023). Osnovna kharakterystyka sutnosti mekhanizmu zabezpechennia ekonomichnoi bezpeky derzhavy v umovakh Industrii 4.0 [Basic characteristics of the mechanism for ensuring state economic security under Industry 4.0]. *Aktualni pytannia u suchasni natsi*, 1(7), 61–68. [https://doi.org/10.52058/2786-6300-2023-1\(7\)-61-68](https://doi.org/10.52058/2786-6300-2023-1(7)-61-68)
4. Iliash, O. I., Smoliar, L. H., Duchenko, M. M., & Dzhadan, I. M. (2022). Stratehichni prioriteti derzhavnoi polityky stymuliuвання promyslovo-tehnolohichnoho rozvytku natsionalnoi ekonomiky Ukrainy na zasadakh marketynhu v tsiliakh zabezpechennia ekonomichnoi bezpeky [Strategic priorities of state policy to stimulate industrial-technological development of Ukraine's economy based on marketing for economic security]. *Problemy ekonomiky*, 1(51). <https://doi.org/10.32983/2222-0712-2022-1-41-50> https://www.problecon.com/export_pdf/problems-of-economy-2022-1_0-pages-41_50.pdf
5. Natsionalnyi bank Ukrainy. (2025). *Komentar shchodo rivnia inflatsii v chervni 2025 roku* [Commentary on the inflation level in June 2025]. <https://bank.gov.ua/ua/news/all/komentar-natsionalnogo-banku-schodo-rivnya-inflyatsiyi-v-chervni-2025-roku>
6. Kopytko, M. I., & Zaverukha, D. A. (2021). Kharakterystyka osnovnykh skladovykh zabezpechennia ekonomichnoi bezpeky derzhavy [Characteristics of key components of state economic security]. *Vcheni zapysky Universytetu "KROK"*, 3(63), 155–160. <https://doi.org/10.31732/2663-2209-2021-63-155-160>
7. Derzhavna sluzhba zainiatosti. (2025). *Osnovni trendy rynku pratsi u 2025 rotsi* [Main labour market trends in 2025]. <https://www.dcz.gov.ua/stat/stattrend>
8. Skorobohatova, N. Ye., Tovkachova, A. S., & Fedorenko, K. V. (2023). Metody upravlinnia ekonomichnymy ryzykamy v umovakh viiskovoho stanu [Methods of managing economic risks under martial law]. In *Biznes, innovatsii, menedzhment: problemy ta perspektyvy* (Vol. 7, pp. 195–196). KPI imeni Ihoria Sikorskoho.